

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา
อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๐ ๓๕๙๕ ๑๒๙๓

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ Integrity and Transparency Assessment หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่ามุ่งจับผิดเปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสุขภาพองค์กรประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหา การดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการให้บริการสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยเกณฑ์การประเมินจะมีการประเมินในด้านการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต โดยเป็นการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภาจึงได้ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อยกระดับการดำเนินงานในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา ๒๕๖๘

**การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘**

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความเชื่อมั่นและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยง

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับกระบวนการทำงานใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องกันล่วงหน้า ประเด็นที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

พฤติกรรมและปัจจัยที่นำไปสู่การให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตจะประกอบไปด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. Pressure /Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจน ความจำเป็นต้องใช้เงินการติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว อยากเลียนแบบคนอื่น เช่น ใช้ซองแบรนต์แนม ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นต้น

๒. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

๓. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี แต่ เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเองหลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด เช่น แค้น ชั่วคราวเดียวเอามาคืน เป็นต้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจเป็นการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ (Level)	คำจำกัดความ (Definition)	
	โอกาสและความน่าจะเป็น (Opportunity and Probability)	ความถี่ (Frequency)
4 สูงมาก	มีโอกาสดังขึ้นสูง (มากกว่า50%)	ภายใน 1 สัปดาห์ เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
3 สูง	มีโอกาสดังขึ้นค่อนข้างสูง (31 - 50%)	ภายใน 1 เดือน เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
2 กลาง	มีโอกาสดังขึ้นได้ในบางครั้ง (11 - 30%)	ภายใน 1 ปี เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง
1 ต่ำ	แทบจะไม่มีโอกาสดังขึ้น (1 - 10%)	มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี เกิดขึ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ครั้ง

ผลกระทบจากเหตุการณ์ (Impact)

ระดับ (Level)	ด้านการดำเนินงาน	ด้านภาพลักษณ์	ด้านกฎหมายและข้อบังคับ
4 สูงมาก	การให้บริการหยุดชะงัก ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป ส่งผลกระทบ ต่อ ผู้ใช้บริการอย่างมาก	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบ ผ่านช่องทาง สื่อมวลชน และสังคม ออนไลน์ มากกว่า 3 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลง และมีผลตามมาในทาง ปฏิบัติที่รุนแรง ถูกฟ้องร้อง ดำเนินคดี ก่อให้เกิดความ เสียหาย ด้านการเงิน
3 สูง	การให้บริการหยุดชะงัก ไม่ เกิน 24 ชั่วโมง ส่งผล กระทบต่อ ผู้ใช้บริการ อย่างอย่างมีนัยสำคัญ	มีการเผยแพร่ข่าว ทางลบ ผ่านช่องทาง สื่อมวลชน และสังคม ออนไลน์ 3 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ ข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลง และมีผล ตามมาในทาง ปฏิบัติที่รุนแรง ก่อให้เกิด ความเสียหายด้าน การเงิน แต่ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี
2 กลาง	การให้บริการหยุดชะงัก ไม่ เกิน 12 ชั่วโมง ส่งผล กระทบต่อ กระบวนการ ภายในและส่งผลกระทบ ต่อผู้ใช้บริการเล็กน้อย	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบ ผ่านช่องทางสื่อมวลชน และสังคมออนไลน์ 2 วัน	ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับหรือกฎหมาย หรือสัญญาหรือข้อตกลงไม่ ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและไม่ ก่อให้เกิดความเสียหายด้าน การเงิน แต่ต้องชี้แจงต่อ หน่วยงานกำกับดูแลอย่าง เป็นทางการ
1 ต่ำ	การให้บริการไม่หยุดชะงัก ไม่ส่งผลกระทบต่อ ผู้ใช้บริการ	ไม่มีการเผยแพร่ข่าว ทาง ลบ และไม่มีการ เผยแพร่ ข่าวผ่าน ช่องทาง สื่อมวลชน และ สื่อสังคม ออนไลน์	ปฏิบัติตามกฎหมายหรือ กฎระเบียบหรือข้อบังคับ หรือสัญญาหรือข้อตกลง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

เกณฑ์ระดับความเสี่ยง	ความหมาย
สูงมาก	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญสูงมากจำเป็นต้องได้รับการจัดการทันที
สูง	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญสูง จะต้องได้รับการจัดการในลำดับถัดมา
กลาง	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญและต้องติดตามการปฏิบัติตามมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันอย่างเคร่งครัด
ต่ำ (L: Low)	ความเสี่ยงที่มีความสำคัญน้อยอยู่ในระดับที่ผู้บริหารยอมรับได้

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง				วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลา แล้วเสร็จ
			ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
๑.	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนเพื่อประวัังเวลาในการตรวจสอบเอกสาร ประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เพื่อให้เกิดการจ่ายสินบนเพื่อแลกกับความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต และให้เอกสารผ่านการตรวจสอบได้ง่ายขึ้น			✓		๑. จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ ๒. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์คู่มือสำหรับประชาชนผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ปิดประกาศที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ ๓. ประกาศนโยบายไม่รับของขวัญ (No Gift Policy) และมอบหมายนโยบายให้พนักงานปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ทุกกอง ไตรมาส ๑/๒๕๖๘
๒	การจัดซื้อ จัดจ้าง	เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเลือกซื้อร้านที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านที่ตนเองคุ้นเคยได้ง่ายเพื่อเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบน สิ้นน้ำใจของขวัญฯ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ได้เข้ามาเป็นคู่สัญญา			✓		๑. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. เผยแพร่ผลการจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์หน่วยงาน	กองคลัง ไตรมาส ๑/๒๕๖๘

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง				วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ และระยะเวลา แล้วเสร็จ
			ต่ำ	กลาง	สูง	สูงมาก		
๓	การบริหารงานบุคคล	เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการแต่งตั้ง เลื่อนระดับ การโยกย้าย หรือการบรรจุใหม่		✓			๑. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยไม่ขัดต่อข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง ๒. กำหนดขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองและคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างชัดเจน มีหลักฐานและตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนตามหลักเกณฑ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๓. จัดทำแนวปฏิบัติ/ช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพและสร้างเสริมความเข้าใจและยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด	สำนักปลัด ไตรมาส ๑/๒๕๖๘
๔	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/ การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้อำนาจในทางมิชอบเพื่อเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบนเพื่อแลกกับการดำเนินการ/ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่นเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการไม่ถูกดำเนินการกรณีเผาในที่โล่ง		✓			๑. ผู้บังคับบัญชาให้มีการ ควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการ สอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด ๒. จัดทำช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ ๓. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล Dos – Don'ts	ทุกกอง ไตรมาส ๑/๒๕๖๘